

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

De Sanctorum Festiuitatibus Anni totius, & aliis solemnitatibus - Opvs
Novvum, Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue] Scriptoribus
plenißimum, cum occurentium fidei controuersiam tractatione .... Editio
Qvinta. Nvnc Demvm Integre Svppletæ, Concionibvs Per Octauam Vener.
Sacramenti ...

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1629

Avctor Lectori.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56262](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56262)

AVCTOR LECTORI.

Visquis Sanctorum scribere, suo dumtaxat fretus ingenio, pro dignitate gesta & magnitudine singularia, & numero infinita, voluerit, nã profundum & procellosum is sutili cymbã conscendere oceanum videtur velle, & me præmonente, naufragium haud dubie facturum est, nisi cæleste afferat auxiliũ is, qui mutos reddit eloquentes, linguas infantiũ facit disertas, & mirabilia illa solus in sanctis illis est animabus operatus. Illud porro eo mihi adfore spero confidentius, quod norim, id quod molior opus, illustres scilicet tot generosarũ mētium cælo receptorum vitas conscribere, easque velut sanctitatis exemplaria & imagines omnibus imitandas proponere, nec frustraneum, nec inutile profusum futurum. Quod ea potius credamus, quæ videmus, quam quæ audimus, potentioresque ad emouendum sint oculi quã aures, sanctorumque hominum exempla, paruis iuxta ac magnis proposita, verbis longe potiora sint, maiorique polleant robore & potentia quadam admirabili. Hinc Archangelus Beatissimæ Virginis consensum ad incarnationis mysterium expressurus, & Dei incarnandi possibilitatem illi persuasurus, Elisabethæ vetulæ concipientis exemplum ilico produxit dicens, *Et ecce Elisabeth cognata tua, & ipsa concepit filium in senectute sua.* quibus Deipara mater verbis auditis, assensum haud inuita præbuit. Nã, ut Leo magnus ait, *Validiora sunt exēpla, quam verba, & plenius docemur opere quam voce.* Id ipsum & Mosi olim Omnipotens indixit, exemplum ut imitaretur propositum inuitans, *Inspice, & fac secundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est.* Quod non aliud crediderim esse exemplar, quam ipsam Christi Redemptoris vitã, qui de se in Euangelio ait, *Exemplum dedi vobis, ut, quemadmodũ ego feci, & vos faciatis.* Tametsi etiam certissimum sit, tot Deum clementissimum nobis in Ecclesia sua proposita esse exemplaria & imagines voluisse, quot in eadem exstitere sancti viri & femine, quos in omni viuendi genere & forma, quoad eius fieri posset, viui imitarẽtur. Hoc etiam sensu intel-

Lib. 1.

Serm. de iunio.

Exod. 25.

Ioan. 3.

P R E F A T I O.

intelligit illa Canticorum verba Bernardus, *Quam pulchri sunt gressus tui in calceamentis filia principis?* his enim calceis non nisi exempla Sanctorum vult intelligi, quib. nos affectuum nostrorum pedes, illorum gestorum imitatione, calceantes, insignes gressus facimus, & securius multo ac minori cum periculo in mundi huius deserto incedimus. In eodem Canticorum libro sic dilectam suam alloquitur amans, *Si ignoras te, o pulcherrima inter mulieres, egredere, & abi post vestigia gregum tuorum.* Hisce vestigijs plerique interpretum glorioforum Sanctorum intelligunt exempla, qui velut greges Ecclesiam nobis praeiungere, sanctosque mores suos, virtutes, ac vitas, ceu omnigenae sanctitatis reliquere vestigia, quae sequamur: omnis porro anima, quae se ignorat, viamque salutis nescit, solum egrediatur, pios legat libros, Sanctorum vitas euoluendo consideret, illorumque impigerrime vestigia premat oportet. Hanc secuti doctrinam D. Dominicus Praedicatorij Ordinis auctor & princeps, & post eum Angelicus Doctor Thomas, sanctorum Patrum vitas, quib. se animarent, adque virtutum lectione illarum assidua excitarent studium, nunquam de manibus deponebant. Ipse quoque Africae decus Augustinus ingenue se fateretur plurimorum, qui de flagitiosa vita ad honestatem sanctimoniamque morum emerferant, exemplis menti assidue obuersantibus, numquam salutis spem consequendae abieciisse, & ad piam vitae conuersationem transisse.

Hac de causa hoc ipse studium sum ingressus, illustres sacratissimae Matris Dei, & Sanctorum, quorum Festa Ecclesia nostra recollit, laudes, velut panegyrico quodam sacro horum quemque celebrando, de prompturus, ut hoc pacto, ceu virorum insignium virtuteque praestantium propositis imaginibus, omne hominum genus ad imitandum eximias illorum virtutes accendam. Sublime certe molior opus, immensaque laboris & audax, sed scopum etiam habeo gloriosum & utilem: aliud siquidem non specto, quam Omnipotentis Sanctorumque omnium gloriam, & Reip. Christianae commodum ac commune bonum: quippe non solum nobis nati sumus, sed ortus nostri partem patria, partem parentes, partem sibi amici vendicant. unde & id mihi semper propositum fuit, quale

P R Æ F A T I O.

quale à Deo talentum accepi, quod sentio quam sit exiguum, nō tam id mihi soli defodere, quam in salutem animarum, honorem Sanctorum, communemque Ecclesiæ utilitatem impendere. Ne-fas quippe fuerit, accensam lucernam abscondere sub modio, sed supra candelabrum ea collocanda est, vt qui ingrediuntur, lumē videāt. Quid porro per lucernā hanc intelligamus potius, quam viros doctos & scriptores; qui, velut candela à manu Dei accensa, ab eoq; omnigena scientia exculti, non in tenebris obscuri vitam agere, sed in summitate candelabri collucere debent, id est, in cathedris ad populū agere, in gymnasijs lectiones & sacras scholas habere, domi ac foris conciones, vtiles etiam salutareque libros in publicum edere, vt quotquot in Ecclesiam nostrā ingrediuntur vel exeunt, emicantem veritatis splendorem & doctrinæ lumen videant?

Hac igitur cōmunis commodi ratione adductus, & salutari illo posteritatis iuandæ, memoriæ celebrandæ, Sanctorū honoris de-prædicandi, salutiq; Reip. Christianæ, pcurandæ affectu motus: iam, alijs editis in lucem scriptis, & sane (vt quidem colligere est) tibi, Lector, gratissimis; nouum hoc superaddere opus, & publicū facere iuris constitui, quod fortasse postremū manuum calamiq; mei futurum est. In cuius fabricam, constructionē, & cohonestamentum cum multis me impendere sumptus fuerit necesse, nec modo diuinarum scripturarum, sanctorum iuris Canonici ac Cōciliorum decretorum, ac veterum Patrum Doctōrumq; Ecclesiasticorum afferre testimonia; verum etiam historias cōsulere profanas, Poetarum fictiones, oratorum gnomas, & Philosophorum axiomata depromere; beneuolum Lectorem, æquum rerū librato-rem obsecro, ne temere illud ipsum sugillans carpāt, ceu nouū quid, atq; hæctenus inusitatum; sed omnia æqua lance ac stabili rationis trutina expendens, norit profanæ scientiæ cum sacra cōbinationē iam olim in veteri lege & apud sanctos Ecclesiæ Patres, vsitatā fuisse. Ipse etenim Moses in omnigena Ægyptiorum sciētia versatissimus à D. Stephano scribitur fuisse: Ipse etiā Gentium Doctor Paulus Euangelium Athenis annuncians; Arati veteris Poetæ, versus sacris verbis suis intermiscere nō dubitauit. ipsum
imi-

PRÆFATIO.

imitatos scribit Augustin. Cyprianum, Lactantium, Victorinum, *August. li. 1. de doctrin. Christ. c. 39. & 40.*
 Optatum, Hilarium, aliosq; scriptores fideles. Si ergo sanctis illis Ecclesiæ columinibus ac fulcris fraudi ac probro non fuit Ethnicorum scripta expilare, & illorū ex horto flosculos colligere, quibus altare Domini conuestirent, suaq; scripta condecorarent; nec horum sectatoribus quisquam vitio vertat, si in concione vel scripro interdum aliquid, ad curiosorum aures demulcēdas, materiam condecorandam, & propositum conueniendum, gentiliū ē scrinijs depromant.

Huius igitur rei cum veniā obtinuero, etiam hoc à lectore doctiore litteratoq; mihi dari velim, vt, si quid in hisce meis conceptib. inuenerit, quod lima accuratioreq; animaduersione indigeat (qualia fortasse non deerunt) amice id benigneq; corrigat: simul etiam obsecrans, vt postquam erratum agnouerit, erranti labentiq; ignoscat. Honori mihi quippe & gloriæ futurum est, doctiorum scientiumq; examen subire, ab illis edoceri, deniq; ipsis magistris, quæ corpus hocce deturpant, dedoceri. *Lib. 8. epist.*
 Ingenue me quippe cum S. Augustino de illorum esse fateor numero, qui proficiendo scribunt, ac scribendo proficiunt: nam nimium seipsum peruerse amat is, qui ita alios vult errare, vt suus omnes error lateat. Si quid vero in hoc scripro, demptis hisce nāuis, occurrerit, non mihi id velim adscribi; sed ad summi Dei gloriam omnia, ad Deiparæ Matris honorem, omnium Sanctorum exaltationem, & ad communem veterum Patrum laudem, quorum sumptu impensa; opus hoc ingens ac vastum molitus sum, referri. Illorum scripta & libri mihi fodinē fuere, vnde hæc eduxi, & lateres, ē quibus fabricam hanc concinnaui. Inuentio quidem mea est, & struendi ratio; sed fundus, sumptus, & omnis prope suppellex aliena. Hinc, si quem conceptum, qui laudem mereatur, depromo, auctorem statim & officinam, vnde ea coempta merces, indico; semperq; honorem ei deferens, cui debetur, alienis me laborib. profecisse ingenue profiteor, mea que superbiens inopia, beneficentium merita non illibenter celebros, qui sua mihi opem doctrina attulere; est enim benignum & plenū ingenui pudoris (vt *In Præfati. nat. histor.* Plinius asserit) fateri per quos pfeceris. Hinc si quos Patres Græ-

PRÆFATIO.

cos aduoco, eos honoro & nomino: si Latinos, non inuitus, exprimo: si nuperos, vel veteres, fidem profectos, vel infideles, Historicos, vel Philosophos; ilico, qui sint, expono.

His igitur præmissis, ingens illud opus, è varijs confarcatum & centonatum frustillis, non in scite comparari armamentario queat, omnigenis armis instructissimo: varia siquidem suppeditat exempla, ceu arma quædam, tum ad piorum consolationem, tum ad rebellium & flagitiosorum terrorem oportuna. Simul etiam varijs in artibus incomparabilem Dei in impijs conuertendis, & ad salutis semitam reuocandis misericordiam, nec nõ terribilem eius in iudicijs intentandis, puniendisq; peruicacibus iustitiam patefacit. Deniq; ceu frequens quoddam theatrum est, in quo omnis generis exercitia producuntur, & è quo vniuersi singularia quædam commoda queunt mortales elicere.

Hic scilicet meus fuit scopus, id propositum: si vero felicem laboris mei finem consequantur, si, inquam, pii inde consolatione hauriant, impii vero peruersiq; conuertendi sui ac pœnitendi materiam mutuentur; in æternum eum benedicam diem, quo primum hunc suscipere laborem aggressus sum; Deum quoque perpetuis cum labo laudibus, qui modum, viam, simul & animum suggestit; denique lectori meo infinitis quoad vixero obstrictum nominibus profitebor, qui, cum eum relegerit, meis veniam dabit commissis, & ad vnum Deum, quidquid probum, laudabile, atque vtile in eodem reperiet, ceu ad primarium fontem referet.

Docebo iniquos vias tuas. & impii ad te conuertentur.
Psalm. 50.

INDEX